

POLSKA AKADEMIA NAUK · INSTYTUT HISTORII

**SŁOWNIK
HISTORYCZNO-GEOGRAFICZNY
WOJEWÓDZTWA KRAKOWSKIEGO
W ŚREDNIOWIECZU**

Opracowali JACEK LABERSCHEK, ZOFIA LESZCZYŃSKA-SKRĘTOWA,
FRANCISZEK SIKORA, JERZY WIŚNIEWSKI

CZĘŚĆ I

ABRAMOWICE — GÓRKA

WROCLAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK · ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

1980—1986

ujazdem na S i na E przez górę do drogi z Wrocimowic do Proszowic i przez nią na N do zarośli D. i dzieląc je na N do ścieżki niedaleko gaju D., która prowadzi z Gruszowa do kościoła w Wrocimowicach (ZK 32 s. 320—4).

FS

DĘBOWIEC (1470 Dambowiec) gaj o nie notowanej nazwie w UN 9, k. Marcinkowic, położonych 6 km na NW od Nowego Sącza.

[Pow. sądec.].

Własn. szlach. 1470 Mikołaj z Łękawy odstępuje bratankowi Janowi 2 ł. w Marcinkowicach, gaj D., pół łąki pod Niżnym Stawem (GK 19 s. 108—9). FS.

DĘBOWIEC (1341 Dambovidzal, 1349 Dambovdzial, 1363 Dambov Dzial, 1367 Dambowiczal, 1373 Damsal, 1383 Damszal, 1389 Damsal, 1391 Dambowdzał, 1411 Dambowecz, 1427 Dambowszalo, 1432 Dambowczal, Dambozal, 1435 Dambowidzial, 1436 Dabowdzał, 1462 Dambouicz, 1483 Dabovyecz, 1517 Dambowyecz, 1527 Dambvowyecz)¹, wieś, przed 1349 miasto.

1. Przed 1349 miasto D. (Mp. 3, 690); 1423 n. pow. bieć. (ZDM 7, 1954; ŻD s. 123); 1342 n. par. własna (MV 2 s. 178); 1341—51 dek. Zręcin (MV 2 s. 178, 241); 1354, 1373—4 dek. Klecie [pow. pilzn.] (MV 2 s. 394; Rejestr Świętop. k. 9, 33); 1529 dek. Jasło (LR s. 68).

2. Obiekty fizjograficzne 1349, 1423 rz. Wisłoka; 1423 „fundum seu locum” zw. Zarzeczce blisko m. D. k. rz. Wisłoki → p. 4. Lokacja; 1493 role w kątach pod D. naprzeciw wsi Majscowej z tej strony rz. Wisłoki (ZCz. 5 s. 280—1); 1518 Zygmunt Stary przysądza pleb. Piotrowi staw w m. D. przeciw roszczeniom Stan. Gromnickiego tenut. tego miasta (MS 4, 11763); 1529 role zw. Wyspie i Obrycie (LR s. 68); 1546 role Hubińska, Andrykowska, Pyrczowska, rz. Wisłoka → Dębowiec — tenuta.

Drogi i cło. 1532 droga z Ciekłina do D.; 1546 droga z D. do Duląbki → Dębowiec — tenuta; 1564 droga ze Żmigrodu przez D. do Biecza (AS rps 19 s. 214); komora celna w D. (LK s. 135); 1570 droga z Nowego Sącza [przez D.] do Biecza i na Ruś; przez D. droga z Biecza na Węgry, zła i bagnista, cło (LK s. 38, 44, 46).

Przedmieście. 1417 Andrzej i Andrzej kmiecie z przedmieścia m. D. (ZB 1a s. 107, 113, 117); 1423 „villagium alias Nawszie” we wsi zw. Przedmieście Dębowieckie → p. 4. Lokacja; 1493 przedmieście → Dębowiec — tenuta; 1515—6 → p. 5; 1522 Wielkie Przedmieście → Dębowiec — tenuta; 1529 przedmieście D. → p. 5; 1534 → p. 3. Sprawy gospodarcze i mieszczanie; 1545; 1564 → Dębowiec — tenuta.

3. Własn. król. w stwie bieć., później stwo niegrodowe → Dębowiec — tenuta.

Ciężary i przywileje. 1349, 1423, 1464 → p. 4. Lokacja; 1496 Jan Olbracht sprzedaje za 400 fl. węg. Karwacjanowi z Gorlic m. in. 4 grz. czynszu ze stacji w m. D. (MS 2, 579; MBiecza 92); Jan Karwacjan z Gorlic uposaża ołtarz w kościele par. w Bieczu m. in. czynszem

4 grz. ze stacji w m. D. (MBiecza 91); 1512 Zygmunt Stary zwalnia mieszkańców m. D. od czopowego za 2 kwartaly z powodu szkód doznanych od ognia (MS 4, 1618); 1515 tenże król wydaje wyrok w sporze mieszkańców D. z tenut. Janem Gromnickim o ciężary i robocizny (MS 2, 10 595); 1549 Zygmunt August zabrania m. in. m. D. używania soli ruskiej (MBiecza 211).

Handel. 1367 Kazimierz W. zwalnia m. in. mieszczan z D. od cła w Wojniczu (Mp. 3, 802); 1386 Władysław Jag. zezwala na odbywanie w m. D. targów w nie określone bliżej dni tygodnia oraz jarmarków przez tydzień Zielonych Świąt (ZDM 6, 1515 ze wzm.); 1488 Hanek z D. handluje w Bardiowie [Czechy] (F. Kiryk → p. 7); 1495 Mik. Przybyło z D. handluje w Bardiowie (tamże); 1529 miara dębowiecka (LR s. 163); 1535 Zygmunt Stary nadaje m. D. jarmark na dzień 11 XI i targ na poniedziałek (MS 4, 17960).

Rzemiosło. 1383 jatka rzeźnicza (GB 1 s. 40); 1389 Mikołaj szewc z D. przyjął pr. miej. Kazimierza (Chm. s. 223); 1423, 1440 rzeźnicy, szewcy, piekarze i łaźnia → p. 4. Wójtostwo; 1433 prasół, 1437 szewc, 1452 i 1454 garnarze → p. 6; 1438 Wojciech młynarz z D. (ZB 1 s. 53); 1441 Maciej krawiec z D. (AGZ 11, 1332); 1534 rzeźnicy: Postbial, Dzeirza, Wojciech, Szczepan, Więclaw, Łukasz, Jan i Szczepan; szewcy: Michał, Jan Wąs, Toczony (AG ASK 54 D 19 k. 35—6); 1546 kramy rzemieślnicze (F. Kiryk → p. 7).

Sprawy gospodarcze i mieszczanie. 1418 Ficek mieszcz. z D. godzi się z Zygm. Cichawskim wójttem dukielskim w sprawie tegoż wójtostwa i 6 den. (GB 2 s. 78; ZB 1a s. 171); 1418 Wincenty mieszcz. z D. procesuje się z Zygmuntem Cichawskim (ZB 1a s. 160); 1446—51 Dobiesław mieszcz. z D. sołtysem w Strzeszynie (GB 2 s. 379, 390; 3 s. 454); 1447 Małgorzata wd. po Stanisławie kmiotka z D. i jej br. Maciej kmieć z Żarnowca (ZP 24 s. 80); 1451 opatrzny Dobiesław mieszczanin z D. pozywa br. Wawrzyńca sołtysa ze Strzeszyna o 6 grz., które mu winien za cz. sołectwa w Strzeszynie (GB 3 s. 454); 1470—80 w m. D. łany kmiece (DLb. 1 s. 482); 1486 wdowa po krawcu Piotrze z Bardiowa sprzedaje Janowi Wielopolskiemu dom w D. (Studia ... → p. 7, s. 157); 1496 opatrzni Stanisław Dardun, Piotr Pyssek, Mik. Trynka, Grzegorz Sgoda, Stanisław, Maciej, Mik. Slovak mieszczanie z D. (GB 4 s. 106); 1529 czynsz wykupny z m. D. wart. 6 grz. ołtarzowi Ś. Andrzeja w kolegiacie w Nowym Sączu (LR s. 287); czynsz 3 1/2 grz. z tytułu stacji w m. D. dla ołtarza Ś. Mikołaja w kościele par. w Bieczu (LR s. 106); 1530 pobór w m. D. 4 grz. i 32 gr i z młyna 1 grz. 24 gr (RP k. 66); 1534 15 mieszczan i 22 przedmieszczan na rolach, 18 mieszczan na ogrodach, 11 przedmieszczan na ogrodach, 34 mieszczan płaci wójtowi wierzchowe (AG ASK 54 D 19 k. 31—2); 1545 robocizny przedmieszczan → Dębowiec — tenuta, starostwo.

4. Lokacja, przywileje i prawa wójtów. 1349 Kazimierz W. nadaie Mikołajowi z Bakowa [Bakow. może

Śląsk] wójtostwo w m. król. D. z 8 ł. wolnymi na pr. magd. Miasto ma 108 ł., a ze 100 mieszczanie i kmiecie płacą po 8 sk. czynszu, z czego szóstą cz. dostaje wójt, który ma ponadto trzeci den. z kar sądowych. Król zezwala Mikołajowi zbudować młyny na rz. Wisłoce powyżej lub poniżej miasta, może też mieć inne urządzenia handlowe w mieście, jak też „mactatorium fori liberi, quod cuthlow dicitur”. Wójt może też mieć 2 łąnie wolne, ogrody w obrębie miasta i poza nim, honores i robocizny od kmieci, wolne stawy na rz. Wisłoce i potokach w granicach miasta. Kmiecie obow. do obiednego 2 razy w roku lub opłaty po 8 sk. Imm. sąd. Dzier. po wiard. z łanu. Wójt obow. do wystawiania na wyprawy wojenne służebnika z włócznią na koniu wart. 4 grz. (*Mp.* 3, 690); 1423 Władysław Jag. nadaje ur. Hankowi za zasługi wójtostwo czyli sołectwo w m. król. D. na pr. magd. w pow. bieć. z 6 ł. wolnymi i 2 ł. „pro pellenda grege, quod Skotnicza nuncupatur cum portionibus alias z obsarmi” tak k. rz. Wisłoki, jak i tam, gdzie wójt sobie wykarczuje, oraz „remanentias seu residuitates ultra mensuram agrorum” [tj. po wymierzeniu ról] miasta i przedmieścia. Król przyznaje wójtowi stawy na samym prądzie [biegu] i k. rz. Wisłoki pod miastem z młynami, piłami i ogrodami, jeśli je założy. Wójt otrzymuje 2 karczmy z 2 ł., łąnię w mieście z 2 ogrodami i łanami, „villagium alias Nawskie” we wsi zw. Przedmieście Dębowieckie, łąki na wypas po obu brzegach Wisłoki, targowe, pr. rybołówstwa i polowania na wszystkie zwierzęta, barcie, zezwolenie karczowania zarośli, jatki rzeźnicze i kramy rzemieślnicze, wolny wyrąb drzewa w lasach król. w tenencie dębowieckiej i stwie bieć. na własne potrzeby. Do wójtostwa należy trzeci grosz z czynszów, danin i kar z m. D. i przedmieścia, a także 3 wsi: Łazów Dębowieckich, Majscowej i Brzyścia. Z tych wsi należy się wójtowi 6 dni robocizny w roku oraz „convocatio alias thłoki” wg potrzeby. Poddani z miasta i w/w wsi mają mleć tylko w młynach wójtowskich. Do wójtostwa król przyłącza wieczyście „fundum seu locum” zw. Zarzecze blisko miasta k. rz. Wisłoki celem lokowania wsi na 28 ł. frankońskich. Król nadaje imm. sąd. wójtowi i mieszkańcom miasta i wsi Zarzecze. Wójt obow. obesać wyprawę wojenną 2 ludźmi z włóczniami i dobrymi końmi (*ZDM* 7, 1954); 1433 Marcisz niegdyś z Wrocimowic chorąży krak. oskarża Mikołaja niegdyś z Gręboszowa, że nieprawnie pobiera takie korzyści, jak: „targowe, ogrodne, wirzcholec [wierzchole], poczty, miodowe „in fine laneorum, alias dicendo wedlach” [w Jedlach?] na 108 ł. m. D. Mikołaj przedkłada przyw. Kazimierza W. na wójtostwo udowadniając, że może pobierać powyższe powinności (*SP* 2, 2486); 1464 rajcy i pospółstwo m. D. pozywają ur. Hynka Bibersteina, aby przedłożył swoje prawa, tj. przywileje, na mocy których żąda i wybiera od nich „exacciones alias pobori”, a nie ma do nich prawa. Hynek żąda od nich poborów: „darowne, wirschowe,

ogrodzie, targowe, mydowe”, a także wzbrania im rzeki, należącej do całego miasta (*Teut.* 3 s. 302); 1464 sąd najwyższy pr. niem. na zamku krak. w sporze między rajcami m. D. a Hynkiem Bibersteinem wójttem tego miasta wyrokuje, że wójt będzie pobierał opłaty: „darowne, wirschowe, ogrodne, targowe, miodowe”, gdyż przyw. Kazimierza W., choć nie wymienia tych opłat, to jednak mówi o powiększaniu dochodów wójtostwa także poprzez dochody czerpane niegdyś przez poprzedników obecnego wójta, a te opłaty należą właśnie do odwiecznych. Rajcy oskarżają wójta także o zabranie im rzeki (*MBieczy* 51); 1518 Zygmunt Stary na prośbę Mik. Gromnickiego potwierdza dok. Kazimierza W. z 15 VIII 1349 w sprawie fundacji wójtostwa w D. (*MS* 4, 2820).

Przed r. 1546 nowy ratusz (F. Kiryk → p. 7); 1546 ratusz (*AKP* 9, 55).

Wójtowie. 1349 Mikołaj z Bąkowa [Bakow, może Śląsk] wójt D. (*Mp.* 3, 690); 1367 Hanko Weys ongiś wójt D. kupuje wójtostwo w Jaśliskach (*AGZ* 8, 8); 1373 Helena ż. Niczka wójta D. (*Krzyż.* 851); 1383–99 Mikołaj wójt D. (*GB* 1 s. 12, 17, 26, 31, 40, 64, 70, 75); 1399–1403 szl. Zygmunt ze Sławkowic, wójt D. (*GB* 1 s. 75, 88, 105; *SP* 8, 10 380; 2, 1010; *ZK* 3 s. 431; 3b s. 95); 1402 Mikołaj stary wójt w D. pozywa Zygmunta obecnego wójta w D. (*GB* 1 s. 97); 1411–3 Andrzej ongiś wójt D. mieszcz. krośnieński (*ZB* 1a s. 2; *KSN* 2895, 3161, 3268; *GB* 2 s. 23); 1411–36 szl. Mik. Gręboszowski z Gręboszowa [pow. wiśl.] wójt D. (*KSN* 3482; *GB* 2 s. 57, 117, 173, 277, 289, 324; *ZB* 1a s. 257, 259, 282; *ZP* 21 s. 224; 22 s. 686; *Teut.* 1a s. 269, 274; *OK* 5 k. 12v; *SP* 2, 1438, 2486, 2609); 1423 ur. Hanek wójt D. (*ZDM* 7, 1954); 1428 br. Krystyn i Paweł [Myszkowie] z Osieka dają w 110 grz. wwiązanie Mik. Gręboszowskiemu wójtowi z D. do Sierzchowej i Bukowiny z wyjątkiem dworu (*ZK* 378 s. 31); 1437 Dorota wójcina z D. (*ZK* 150 s. 23); 1440–64 Hynek Biberstein dz. Kamienia [Śląsk] star. bieć., wójt D., jego ż. Dorota (*ZB* 1 s. 91; *GB* 2 s. 355; *GB* 3 s. 408, 417, 420, 446–7, 457, 548, 551, 558); 1441 Jan z Gręboszowa wójt w D. (*GB* 2 s. 358); 1463–6 ur. Dorota wójcina D. (*Teut.* 3 s. 287; *GB* 3 s. 567); 1476–7 szl. Krzesław wójt w D. (*GB* 3 s. 671, 688); 1476–7 Mik. Mleczo [z Jedlic] wójt D. (*GB* 3 s. 672, 688); 1476–93 Jan Bochnar Wielopolski wójt w D., burgr. krak. (*GB* 3 s. 672; *SP* 9, 1048); 1478 szl. Stan. Szalowski dz. trzeciej cz. wójtostwa w D. (*GB* 3 s. 698–9); 1493–15 Jan Gromnicki [Wielopolski] wójt w D., tenut. dóbr dębowieckich (*SP* 9, 1048; *MS* 4, 4090, 4771); 1518 Mik. Gromnicki wójt D. (*MS* 4, 2820); 1527–33 Marcin Myszkowski kaszt. wieluński, wójt D., tenut. dóbr dębowieckich (*MS* 4, 15 198; *AKP* 9, 24); 1418 podwójci z D. (*ZB* 1a s. 132).

Wójtostwo. 1383 Mikołaj wójt D. z żoną wyznaczają zięciowi Marcinowi 80 grz., w których zastawiają mu młyn na Zarzeczu, 1 ł. w Łazach i 1 ł. w Majscowej,

1 I. na przedmieściu oraz jatkę rzeźniczą (*GB* 1 s. 40); 1399 Mikołaj wójt D. sprzedaje za 500 grz., konia i postaw sukna brukselskiego Zygmuntovi ze Sławkowic wójtostwo w D. (*GB* 1 s. 75; *AGZ* 1, 9 z błędną datą 1394); 1403 Zygmunta obecnie wójt z D. sprzedaje za 1000 grz. pras. wwdzie łączycykiem Janowi Ligęzie wsie Rabkę i Kasinę tak, jak je posiadał wg przyw. Kazimierza W. (*SP* 2, 1010); Zyndram miecznik król. dz. Maszkowic zobowiązuje się zapłacić w terminie 150 grz. albo przedstawić przywilej Jana z Tęczyna kaszt. krak., dotyczący wójtostwa w D. w sprawie przeciw Zygmuntovi wójtowi z D. (*ZK* 3b s. 25); 1411 Mik. Gręboszowski wójt D. zastawia w 365 grz. Krystynowi z Nieprześni podsejdkowi krak., swemu teściowi (socer), wójtostwo w D. do pełnej spłaty, rocznie 35 grz. (*KSN* 3482); 1416 Mikołaj z Gręboszowa wójt z D. oddała prawnie rozszczenia Jana Ligęzy wwdy łączycykiego o 65 grz. z tytułu rezygnacji z wójtostwa, o 30 grz. długu, 10 grz. czynszu, 10 grz. kar i o 20 grz. z tytułu sprawy przeciw Wołochom (*ZK* 6 s. 173); Zygmunta wójt pilzneński występuje z pretensją do otrzymania „inwestytury” na wójtostwo w D. zgodnie z treścią dokumentu i zapiski w księdze (*GB* 2 s. 66); Krystyn [Myszka] z Nieprześni podsejdk ziemski krak. zobowiązuje się Mik. Gręboszowskiemu spłacić w 7 latach długi, jakie były i są na wójtostwie w D., a po tych latach Mikołaj ma mu zapłacić 15 grz. Po pokładzinach Mikołaja z [Dorotą] córką Krystyna, tenże ma dać Mikołajowi 100 grz. (*SP* 2, 1438, por. jednak zapiskę z r. 1411); 1418 Jan Czelustka ze Stradowa [pow. wiśl.] ma oddać w ciągu 3 lat Zygmuntovi wójtowi z Pilzna 60 grz. dochodu z dóbr Mikołaja z Zębocina i z wójtostwa w D. (*ZK* 194 s. 185); 1423 Mik. Gręboszowski jest winien 70 grz. Zygmuntovi wójtowi w Pilźnie za wójtostwo w D. W tej sumie zastawia mu 15 grz. czynszu z łązni, szewców, piekarzy, rzeźników, zagrodników i z 3 kmieci w Łazach (*GB* 2 s. 139); 1424 Mik. Gręboszowski zastawia w 3 grz. Helwigowi z Biezdiedzy [pow. pilzn.] kmiecia Marcina w Majscowej (*GB* 2 s. 157); 1427 Paweł i Krystyn ss. Krystyna Myszkowska z Nieprześni pozwani przeciw Mikołajowi wójtowi z D. o 100 grz., które miał mu dać ich ojciec za c. Dorotę, ż. Mikołaja. O to samo pozywa ich Dorota, a Mikołaj pozywa ponadto Małgorzatę wd. po Krystynie z Osieka i jej ss. Krystyna i Piotra o to, że zm. Krystyn otrzymał wójtostwo w D. w 300 grz. i nie spłacił długów (*ZK* 146 s. 30—1); Mik. Gręboszowski ma dać w 110 grz. Zygmuntovi z Cichawy wwiązanie do połowy młyna w D. (*GB* 2 s. 221); 1428 Zygmunta z Cichawy połowę młyna m. D., którą ma w zastawie od wójta Mik. Gręboszowskiego, oddaje na 2 lata temuż Mikołajowi, a ten w zamian w 110 grz. ustępuje Zygmuntovi w zastawie wsie Sierzchową i Bukowinę (*ZK* 378 s. 34); Mik. Gręboszowski wójt z D. jest winien 180 grz. Janowi, Zygmuntovi, Stanisławowi, Jurkowi i Tomkowi ss. Jakuba z Walowic (*GB* 2 s. 230); Mik. Gręboszowski daje w 26 grz. Mikołajowi z Gołęczyzny [pow. pilzn.] „inve-

stituram” do łązni w D. (*GB* 2 s. 226); br. Krystyn i Paszek [Myszkowie] z Osieka [tenutariusze] zastawiają w 100 grz. siostrze Dorocie ż. Mik. Gręboszowskiego m. Osiek (*ZK* 378 s. 37); 1433 Jan i Zygmunta ss. zm. Zygmunta wójta z Pilzna sprzedają za 100 grz. Jakubowi wójtowi z Pilzna i Walowic swoje cz. dziedz. [wójtostw] w D. i Pilźnie i sołectwo w Głowaczowej [pow. pilzn.] (*GB* 2 s. 295); 1436 Mikołaj z Gręboszowa wójt z D. nie przedstawił dok. i sąd daje wwiązanie Jakuszowi z Walowic wójtowi pilzn. w wójtostwo w D. (*ZK* 11 s. 162); szl. Mik. Gręboszowski wójt w D. sprzedaje za 1000 grz. szl. Nawojowi z Szebni [pow. pilzn.] wójtostwo w D. z tym, że Nawój dał mu 800 grz., a w 200 grz. sołectwo w Niepli [pow. pilzn.] (*GB* 2 s. 344); 1440 szl. Jakub z Walowic wójt z Pilzna zeznaje, że Hynek z Kamienia star. biec. udzielił mu satysfakcji z tytułu 200 grz., w których miał w zastawie rzeźników, szewców piekarzy i łąźnię w D. i 3 kmieci w Łazach (*GB* 2 s. 355); 1441 Jan z Gręboszowa wójt w D. zeznaje, że Hynek Biberstein z Kamienia star. biec. za jego zgodą wykupił za 200 grz. od Jakuba wójta z Pilzna cz. wójtostwa w D. (*GB* 2 s. 358); 1470—80 wójtostwo (*DLb*. 1 s. 482).

1476 Dorota ż. szl. Mik. Mleczy wójta w D. ustępuje Janowi Wielopolskiemu swoją część ojcowizny czyli połowę wójtostwa w D. (*GB* 3 s. 672); 1477 szl. Krzesław alias Krzczon wójt dębowiecki sprzedaje za 100 grz. Mik. Mleczy z Jedlic swoją cz. wójtostwa w D. odziedziczoną po ojcu i matce (*GB* 3 s. 687); szl. Mik. Mleczy z Jedlic sprzedaje Janowi Wielopolskiemu cz. wójtostwa dębowieckiego, którą kupił od Krzesława wójta D. (*GB* 3 s. 688); 1478 szl. Stan. Szalowski zastawia i daje wwiązanie w 140 grz. i 8 fl. Janowi Wielopolskiemu w trzecią cz. dziedz. wójtostwa w m. D. (*GB* 3 s. 698—9); 1493 Jan Gromnicki daje Janowi Wielopolskiemu sołectwo w Gromniku i Golance w zamian za wójtostwo w D. (*SP* 9, 1048); Jan Wielopolski Bochnar burgr. krak. daje Janowi Wielopolskiemu z Gromnika łąki, pola i role w kątach pod D. naprzeciw wsi Majscowej z tej strony rz. Wisłoki i 800 grz. w zamian za wsie Szydłową i Pozną (*ZCz*. 5 s. 280—1); 1522 Jan Gromnicki tenut. dóbr D. zapisał Barbarze z Nowego Miasta [Mazowsze] wd. po swym s. Stanisławie połowę dziedz. wójtostwa w D. (*MS* 4, 4090); 1527 → Dębowiec — tenuta, starostwo; 1528 Zygmunta Stary zezwala Marc. Myszkowskiemu kaszt. wieluńskiemu i cześnikowi krak. wykupić wójtostwa w już wykupionych dobrach król., m. in. m. D., i dopisuje mu do poprzedniej sumy 100 grz. na tych dobrach (*MS* 4, 5383); 1530 → Dębowiec — tenuta, starostwo; 1532 Zygmunta Stary zezwala Marc. Myszkowskiemu kaszt. wieluńskiemu wykupić trzecią miarę młyna we wsi! król. D., należąca do sołectwa (*MS* 4, 16 535).

5. 1338 — wg tradycji — Kazimierz W. ufundował kościół par. w D. (*SG* 2 s. 26); 1341—51 świętop. 9 sk. (*MV* 2 s. 178 i n. wg ind.); 1349 → p. 4. Lokacja; 1391

m. in. pleban z D. ma wezwać Jana plebana z Ropczyc, byłego mistrza szpitala w Wieliczce, do zwrotu ksiąg i przedmiotów liturgicznych tegoż szpitala (ZDK 1, 109); 1470—80 kościół drewn. Ś. Bartłomieja, dzies. wiard. z łąnów kmiecyh! kol. Ś. Floriana w Kleparzu (DLb. 1 s. 482); dzies. snop. z folwarku w Dulębiance plebanowi w D. (DLb. 1 s. 492); dzies. snop. z pewnych ról w m. D. plebanowi w Bieczu (MBieczka 63); w par.: D. Dulębianka, Majscowa, Wola Majscowa [Dębowiecka] (DLb. 1 s. 492, 495—6); 1515—6 dzies. z przedmieścia m. D. kolegiacie Ś. Floriana w Kleparzu (BJ rps 6035 k. 33r, 6053 k. 37v, 74r); 1518 pleb. Piotr → p. 2 (MS 4, 11763); 1529 Piotr z Ciężkowic pleb. w D., uposażenie par.: meszne w życie miary bieć. wart. 14 grz. i 4 gr z m. i przedmieścia D., Zarzecza, Łazów, Glinnika, Majscowej i Dąbrowy, dzies. pien. wart. 1 kopy gr z ról w D. zw. Wyspie i Obrycie, 3 wiard. od sołtysa Glinnika, stułowe (mensalia) w m. D. po 1 gr od gości i komorników i po półgr. od mieszkańców w/w wsi. Wart. uposażenia 17 grz. i 16 gr (LR s. 68); dzies. pien. 3 wiard. w D. plebanowi w Bieczu (LR s. 222); dzies. snop. z przedmieścia D. wart. 1 grz. kolegiacie Ś. Floriana w Kleparzu (LR s. 299).

6. 1363 Kazimierz W. wystawia dok. w D. (ZDM 1, 103); 1365 Kazimierz W. bawi w D. (Pol. 1, 129; Mp. 3, 783); 1399 Władysław Jag. m. in. na podstawie zeznań rajców m. D. postanawia, że mieszczanie Krosna mają obowiązek drogi przez Ropczyce [pow. pilzn.] w kierunku ziemi sand. i na Mazowsze (MS 4 s. 400); 1413 Jan s. Marcina z D., 1419 Mikołaj z D., Piotr z D., 1443 Marcin s. Marcina z D., 1473 Krzysztof s. Pawła z D. studenci Ak. Krak. (Ind. s. 137, 213, 247, 180, 56); 1415 Jakub z D. notariusz publiczny (ZDK 1, 210); 1419 Michał, 1433 Wojtek Polak prasoł, 1437 Maciej Kolbe szewc, 1452 Klemens garncarz, 1454 Świętosław garncarz z D. przyjęci do pr. miej. krak. (Kacz. 3262, 4535, 4919, 6054, 6192); 1421 Zygmunt s. Andrzeja wójta z D., niegdyś wójt w Pilźnie (GB 2 s. 123); 1425 Stanisław s. Andrzeja niegdyś wójta w D. (GB 2 s. 176); 1460 Marta z D. ż. Macieja piekarza z Bardiowa (F. Kiryk → p. 7); 1467—82 Krzysztof s. Pawła z D., notariusz publiczny, wikariusz kat. krak., notariusz Jana Długosza, w l. 1481—2 notariusz kapituły krak. (DLb. 1 s. 432; Wypisy 3, 102); 1474 Węgrzy w czasie łupieżczej wyprawy na ziemi polskie palą m. D. (DH 5 s. 598); 1493 szl. Krzesław niegdyś [wójt] z D., obecnie z Szufnarowej [pow. pilzn.] (ZP 24 s. 358); 1512 pożar miasta (MS 4, 1618); 1529 Wojciech z D. pleb. w Cieklinie (LR s. 163).

7. F. Kiryk, *Rozwój urbanizacji Małopolski w XIII—XVI wieku*, maszynopis; W. Sarna, *Opis powiatu jasielskiego*, Jasło 1908, s. 375—9, 404—6; *Studia z dziejów Jasła i powiatu jasielskiego*, pod red. J. Garbacika, Kr. 1964, s. 84—8, 143—62, 193—215.

8. Domniemane grodzisko na wzgórzu o nazwie Zamczysko (A. Kunysz, *Grodziska w woj. rzeszowskim*,

„Mat. i Spraw. Rzeszowskiego Ośrodka Archeol. za r. 1966”, Rzeszów 1968, s. 47). FS

¹ Daty fundacji kościoła (1338), choć jest całkiem prawdopodobna, nie podano jako pierwszej wiadomości o D., ponieważ nie znajduje potwierdzenia w zachowanych źródłach (→ p. 7).

DĘBOWIEC — tenuta, starostwo niegrodowe [Pow. bieć.]

Własn. król. 1413, 1427 Jan, Jaszek z D. [tenut.?] (ZK 378 s. 10; GB 2 s. 222); 1433—41/2 Marcisz z Wrocimowic h. Półkozic, chorąży krak., tenut. D. (SP 2, 2486; PSB 19 s. 577—8); 1435 tenże oskarża Mikołaja wójta z D. o nieprawne dzierżenie wsi Wola Dębowiecka i Łazy Dębowieckie, podburzanie kmieci, że nie chcą pracować na rzecz Marcisza, narażając go na stratę 100 grz. Mikołaj ma przedstawić sądowi swoje prawo, iż nie będzie za to odpowiadał (SP 2, 2609); [1442] 1444—71 Marcisz Chorążyc z Wrocimowic, D. i Brzany, tenut. D. (OK 6 s. 650; ZK 15 s. 285; 152 s. 276; MBieczka 32; PSB 19 s. 578—80); 1462 ur. Marcisz z D. otrzymuje 40 grz. od Miklasza z Lipnicy Górnej i zastawia mu w tej sumie 6 grz. czynszu „sive exactionis alias schosu” w D. (ZB 1 s. 218); 1470—80 D. własn. król. (DLb. 1 s. 482); 1472 Kazimierz Jag. pożycza 100 grz. od Andrzeja Trestki z Brzany, które będzie miał płacone z czynszów m. D. w pow. bieć. (Mp. 5 N 114); tenże Andrzej tenut. w D. wyznacza 6 grz. z czynszu m. D. ołtarzowi w kaplicy Ś. Andrzeja w kościele kol. w Nowym Sączu w 100 grz., które ma zabezpieczone od króla (Mp. 5 N 281); 1480—4 Jan Wielopolski alias Chropawka z Żółkowa, sołtys Kopytowej, tenut. D. (ZB 2 s. 40, 124; 3 s. 13, 36, 52, 57; występuje on od r. 1462 jako dz. Żółkowa, w r. 1450 jako „tutor” z Żółkowa, poświadczony do r. 1484); 1487—93 Jan Bochnar Wielopolski dz. Kłęczan, burgr. krak., tenut. i wójt dziedz. m. D. (ZB 2 s. 166, 205—6, 212, 241, 267, 272, 279; 3 s. 61, 96—8, 107; AGZ 16, 3444); 1487 Jadwiga ż. Marka Ratołda ze Skrzydłnej ustępuje zięciowi Janowi Wielopolskiemu z D. ze swych praw, które jej przysługiwały po matce do wsi Majscowej (ZB 2 s. 166); 1489—1522 Jan Gromnicki [Wielopolski, inny od Chropawki i od Bochnara] tenut. i wójt m. D. (ZB 2 s. 206; 3 s. 118, 121; 4 s. 55, 76—8, 107; MS 4, 4090, 10 595; ZP 34 s. 201); 1491—93 Zofia Sancygniowska ż. Jana Bochnara Wielopolskiego burgr. krak. i tenut. D. (ZCz. 5 s. 264; ZB 4 s. 48; MS 4, 4771); 1491 prac. Wojciech alias Wojdyła z Woli [Dębowieckiej] kmieć Jana Wielopolskiego tenut. w D. (ZB 3 s. 97); 1493 Jan Olbracht zezwala Janowi Wielopolskiemu zamienić dobra król. w jego tenucie, tj. m. D. z przedmieściami i wsiami: Łazy Dębowieckie, Zarzecze, Wola Dębowiecka, Majscowa, zapisane jego przodkom, z jakimkolwiek poddanym Królestwa za dobra dziedziczne (MS 2, 87); 1503 prac. Maciej zw. Sobek poddany Katarzyny Oziembłowskiej uciekł ze wsi Łazy od Jana Gromnickiego z D. i służy w jej sołectwie w Lipinkach